SBFI
STIFTELSEN BIODYNAMISKA FORSKNINGSINSTITUTET

Vänbrev 3, 2108

I höstens Vänbrev får ni en inblick i en del av SBFIs arbete i världen från lokalt till globalt. Se sidan 2 för en mer utförlig beskrivning av ett av våra forskningsprojekt - *Återföring av växtnäring till åkermark, Skilleby våtmark.*

Livskraftigt jordbruk och matkvalitet

SBFI medarbetare Sofi Gerber och Olle Skoglund erbjuder nu en workshop för antroposofiska verksamheter och andra som vill höja sin medvetenhet och förbättra sitt arbete inom inköp, matlagning och matvanor inom verksamheten. Upplägget innehåller både föreläsning och interaktiva delar. Vi har nu gjort den första workshopen som var mycket uppskattad av både medarbetare och ledning.

Vill du veta mer eller boka till din arbetsplats kontakta Olle Skoglund: olle@sbfi.se.

Hållbar djurskötsel – till vilket pris?

Ett seminarium om djurvälfärd, livsmedelskvalitet, etik- och klimatfrågor inom ekologisk och biodynamisk djurhållning. Seminariet samlade bönder, forskare, livsmedelsförädlare, kockar samt företrädare för kontrollorganisationerna Krav och Demeter. Artur Granstedt höll en presentation om djurens roll i lantbruket och deras miljöpåverkan. Sofi Gerber modererade seminariet och höll i den avslutande panelsamtalet.

Evolving Agriculture and Food

1st International Conference on Biodynamic Research, Dornach, Schweiz samlade 150 deltagare från hela världen.

Artur Granstedt presenterade SBFIs forskning: *Long-term, on-farm field manure experiment in Sweden comparing liquid and composted manure, including biodynamic treatments and biochar*. Sofi Gerber höll en workshop om *Biodynamic farmers' tacit knowledge.*

Sluta klaga på korna – de är klimathjältar

Det är en utbredd och total missuppfattning att kor och nötkött i sig är dåligt för klimatet – och även att gris och kyckling skulle vara bättre, skriver docent Artur Granstedt i en debattartikel i Expressen. Läs på SBFI.se.

Vi vill informera om att boken **Morgondagens jordbruk,** som under en tid varit helt slutsåld nu finns i nytryck med aktuella uppdateringar. Boken, av Artur Granstedt, kostar 240:- (plus porto). Den köps enklast genom att skicka ett mail till Biodynamiska föreningen: kontoret@biodynamisk.se eller genom att ringa dit på 08-551 512 25.

Vill du ha **Vänbreven** via mejl istället för papperskopia mejla så ordnar vi det. Det sparar tid, porto- och kopiekostnader för oss!

Swish

Nu ännu lättare att ge en gåva! Vi har skaffat Swish: 123 074 2809 mottagare SBFI.

Skörd av långliggande försök, Nibble gård. Vi tackar de som bidrog till att täcka kostnaden för skördetröskan.

Vi hoppas förstås att du vill läsa Vänbreven men om du inte vill fortsätta få vänbrevet, kontakta oss (info@sbfi.se, 070-867 67 63) så tar vi bort dina uppgifter.

Delrapport från ett av SBFI:s forskningsprojekt: Återföring av växtnäring till åkermark, Skilleby våtmark

Skilleby våtmark anlades för 15 år sedan för att fånga näring från de omgivande åkrarna. Nu kommer vi att använda våtmarken för att ta reda på vilket som är det bästa sättet att hantera våtmarkssedimentet för att återföra växtnäringen till åkermarken. Att återföra näringen är viktigt för att knyta samman kretsloppen i ekologiska kretsloppsjordbruk.

Genom att undersöka hur mycket näring som har samlats i våtmarken, hur sediment bäst hanteras och vilka skillnader som finns före/efter kompostering kommer projektet att ge inledande svar på växtnäringsfrågor och hanteringstekniska frågor.

I maj sänktes vattennivån i våtmarken genom att ta bort plank i “munken” som reglerar vattennivån. Det sista vattnet tömdes med länspump.

I juni grävdes Skilleby våtmark ut. Det utgrävda sedimentet har lagts upp i två strängar från grunda och djupa delen av våtmarken, samt en sträng med vegetation.

Utgrävning med grävskopa

Vi tog växtnäringsprover (analys av Agrilab, Uppsala) på sedimentet. Torrsubstanshalten är hög - mellan 58 och 71%. Halten tillgänglig fosfor (P-AL) i sedimentet från djupa delen av våtmarken är 8,4 mg/100 g, vilket är ungefär dubbelt så hög halt som den omgivande åkermarken. Detta pekar på att våtmarken fungerar som en effektiv fosforfälla. Kvävehalten är låg, därför bör sedimentet betraktas som jordförbättringsmedel och inte gödsel.

Upplagt sediment.

I augusti blandades sedimentet med en traktormonterad kompostblandare. Blandningen av sedimentet gick mycket bra. Det beror delvis på att sedimentet var ordentligt avvattnat på grund av väderförhållanden med en torr, varm sommar, och delvis på att vi hade tillgång till kompostblandaren.

Kompostblandaren fördelar sedimentet. Wijnand Koker och Raphael Burt som kör kompostblandaren.

Nästa steg var att tillsätta 20–30% stallgödsel för at få en bra balans mellan kol och kväve vilket är nödvändigt för att komposteringsprocessen skall komma igång. Efter det blandade vi materialet igen för att homogenisera det. Nu börjar komposteringsprocessen. Till våren kommer vi att analysera växtnäringen innan det komposterade sedimentet sprids.

I oktober ordnade vi en rundvandring vid våtmarken där forskare, lantbrukare och finansiärer kunde se vårt arbete. Det blev flera givande samtal under förmiddagen.

Tack till Holger van der Wouden, lantbrukare på Yttereneby och Skilleby gård, som är värd för försöket. Forskningen finansieras av Stockholms läns landsting, Tillväxt- och regionplaneförvaltningen (miljöanslag) och Vidarstiftelsen.

Om du vill veta mer om försöken vid Skilleby våtmark kontakta Wijnand Koker (wijnand.koker@telia.com) eller Artur Granstedt, (arturgranstedt@jdb.se).